

Vrela za povijest Hrvata u Vojvodini – monografske publikacije do 1918.

Mario Bara*

Tomislav Žigmanov**

Sažetak

U radnji se donosi popis monografskih publikacija objavljenih od najranijih vremena – od početka XVI. stoljeća pa do konca 1918. godine, čiji su sadržaji od važnosti za povijest Hrvata u Vojvodini. Autori su nastojali zabilježiti knjige koje izravno i u cijelosti tematiziraju neki segment povijesti bilo koje subetničke skupine Hrvata u Vojvodini, zatim one koje sadržavaju sastavne dijelove kulturne baštine vojvođanskih Hrvata, prije svega vezane uz narodnu književnost; uvrštene su i knjige koje sadržavaju najranije verzije jezikoslovnih radova, kao i početnice za djecu, budući da smatramo da su ona važna vrela kako za povijest jezikoslovlja tako i za povijest obrazovanja; na koncu, ovaj popis bilježi objelodanjena pravila hrvatskih kulturnih udruga, te objavljene prigodnice.

Ključne riječi: bibliografija, povijest, monografske publikacije, Hrvati, Vojvodina

Uvod

Siromašna i nerazvijena bibliografska praksa Hrvata u Vojvodini napose oskudijeva u radnjama koje smjeraju na predmetno bibliografsko zahvaćanje i obradbu onih djela koja su od značaja za njihovu vlastitu povijest. Do konca 2011. godine, naime, zabilježena su samo dva takva djela (Žigmanov 2012). Riječ je o knjizi, vjerojatno najplodnijeg bibliografa vojvođanskih Hrvata, subotičkoga svećenika Ivana Kujundžića¹ *Izvori za povijest bunjevačko-šokačkih Hrvata*, koja je objavljena 1968.

---

* znanstveni novak, Institut za migracije i narodnosti, Zagreb

** Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, Subotica

¹ Ivan Kujundžić (Subotica, 2. VI. 1912. – Subotica, 24. V. 1969.), svećenik, književnik, bibliograf, prevoditelj. Osnovnu školu je pohađao u Subotici, a gimnaziju u Zagrebu, Osijeku i Subotici, a

godine u Zagrebu nakladi Matice hrvatske.² Njezin je sadržaj ograničen na dio Hrvata u Vojvodini – u knjizi se, naime, navode izvori za povijest samo dijela Hrvata u Vojvodini, i to onoga koji se tiče najbrojnijih skupina Hrvata u Bačkoj, naime bunjevačkih, i druge po brojnosti – šokačkih Hrvata. U knjizi na 90-ak stranica Kujundžić navodi, kao „plod višegodišnjeg istraživanja, ispitivanja i čitanja“ (1968, 5), osnovne informacije o sadržaju, temama, korištenim izvorima, mjestu, vremenu i stranici objave cijeloga djela ili dijela napisa u kojima se piše o bačkim Hrvatima, koje su objavljene ili u monografskim ili u periodičnim publikacijama (*Neven, Subotičke novine, Hrvatske novine i Subotička Danica*).³ Proći će skoro 40 godina do pojave nove predmetne bibliografije o vojvođanskim Hrvatima – riječ je o radnji

završne razrede završio je u Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji kod isusovaca u Travniku. Bogoslovski fakultet je završio u Zagrebu. Biskup Lajčo Budanović zaredio ga je za svećenika 1934. godine. Kao vjeroučitelj u muškoj gimnaziji u Subotici radio je od 1936. do 1941., kada je mobiliziran kao vojni svećenik Potiske divizije te je, povlačeći se s vojskom, dospio u zarobljenički logor u Doboj. Iste se godine vratio u Suboticu, gdje je već bila mađarska vojska koja ga je osudila na kućni pritvor. Nakon Drugoga svjetskog rata Kujundžić je radio kao vjeroučitelj u Državnoj muškoj gimnaziji i u Učiteljskoj školi u Subotici, ali je zbog sukoba s prosvjetnim inspektorom bio otpušten. Kraće je vrijeme bio kapelanom u crkvi sv. Terezije u Subotici, do 10. rujna 1947., kada je odveden u subotički istražni zatvor pod optužbom da je bio član grupe „čiji je cilj bio borba protiv narodooslobodilačke borbe, protiv njenih osnovnih načela, a naročito protiv bratstva i jedinstva jugoslavenskih naroda i federativnog uređenja Jugoslavije“. Osuđen je „na kaznu lišenja slobode s prinudnim radom u trajanju od 13 godina“ te na gubitak građanskih prava u trajanju od 5 godina nakon izdržane kazne. Kazna mu je smanjena te se u Suboticu vraća 1954. godine kada odlazi na mjesto župnika župe sv. Roka, gdje je bio do svoje smrti. Na kulturnom području Kujundžić je imao iznimno važnu ulogu. Aktivno je sudjelovao u radu Subotičke matice, od 1935. do početka rata 1941. godine, bio je jedan od glavnih organizatora izložbe „Smotra bunjevačke prošlosti“, priređene u Subotičkoj matici od 29. IX. do 2. XI. 1935. godine. Sudjelovao je kao tajnik u organizaciji najveće nacionalne manifestacije, proslave 250. godišnjice seobe jedne veće grupe Bunjevaca u Bačku, održane od 14. do 16. kolovoza 1936. godine. Pisao je pjesme, pripovijetke, radnje iz kulturne povijesti, prevodio je djela iz nabožne književnosti s francuskog, dok su najpoznatija njegova bibliografska djela. Ante Sekulić ga je nazvao „najuspješnijim“ bibliografom ovdašnjih Hrvata (Sekulić 1998).

² Namjerno, dakako, nismo ovdje naveli najvažnije Kujundžićevo djelo *Bunjevačko-šokačka bibliografija: prilog kulturnoj povijesti bunjevačko-šokačkih Hrvata* (Kujundžić 1969) budući da ono kronološki redosljedom bilježi, istina ne uvijek dosljedno i cjelovito, tiskovine od druge polovice XVI. stoljeća, točnije 1683., pa do 1968. godine čiji su autori Hrvati iz srednjeg dijela ugarskoga Podunavlja. Kujundžić je u njoj zabilježio 624 bibliografske jedinice, putem kojih su obrađene knjige, godišnjaci, periodika, glasila te tiskana glazbena djela, što su autorski neposredno povezana s bunjevačkim i šokačkim Hrvatima. Istina, nisu obrađena sva djela koja bi se mogla ubrojiti u tako određen predmet, na što je ukazivano (Sekulić 1998). Pa ipak, bez obzira na moguće druge slabosti, ona je do danas svojim vremenskim i količinskim obuhvatom ostala najobimnije bibliografsko djelo i tako nezaobilaznim vrelom za istraživanje kulturne povijesti podunavskih Hrvata.

³ Kujundžić je pri tomu zabilježio izvore koji referiraju na sljedećih 13 tema od važnosti za povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata: „O imenu Bunjevac i Šokac“, „O seobi Bunjevaca i Šokaca“, „Bunjevačko-šokačka mjesta“, „Istaknutiji Bunjevci i Šokci“, „Mađarizacija Bunjevaca i Šokaca“, „Bunjevačko-šokački narodni običaji“, „Statistike Bunjevaca i Šokaca“, „Narodna nošnja i vez“, „Školanje Bunjevaca i Šokaca“, „Hrvati o Bunjencima i Šokcima“, „Srbi o Bunjencima i Šokcima“, „Bunjevci i Šokci o sebi“ i „Bunjevačko-šokačke kulturne ustanove“ (1968, 5).

Tomislava Žigmanova *Prilog prikupljanju bibliografske građe za povijest Hrvata u Vojvodini od 1990.-2002.* (2005).⁴

Iz vizura naravi razvijenijih kulturnih praksi tim prije nam se činjenica malog broja takvih bibliografija čini prijepornom iz razloga što je povijest Hrvata u Vojvodini u gotovo svim svojim segmentima – od opće nacionalne i političke, preko kulturne i crkvene, do povijesti umjetnosti i svakodnevnog života – uvelike neistražena i, povijesnim znanostima sukladno, kritički obrađena. Isto tako, mora se također priznati da postoji i stanovita brojčana i kvalitativna nejednakost u djelima povijesne provenijencije kada su u pitanju pojedine subetničke skupine vojvođanskih Hrvata i povijesna razdoblja. Naime, u odnosu na druge regije, u velikoj su prednosti Hrvati u Bačkoj (Bunjevci i Šokci), među kojima su u povijesnim znanostima najviše tematizirani bunjevačkih Hrvati, dok su daleko najmanje zastupljeni radovi o hrvatskim skupinama u Banatu (Žigmanov i Bara 2010). Naravno, uzrok tomu ne nalazi se u činjenici što nedostaju bibliografski popisi izvora za povijest Hrvata u Vojvodini, već je on, s jedne strane, situiran u nepostojanju i neizgrađenosti institucija u prostoru sjećanja i memoriranja vlastitoga trajanja unutar njihovih kulturnih praksi te s druge strane u odsustvu znanstvenih aspiracija postojećih i izgrađenih institucija u Hrvatskoj. Još ćemo napomenuti kako su najveće prinose ostvarili pojedinci koji su rođenjem vezani uz ove prostore, među kojima se posebno ističe Ante Sekulić.

Naznačeni nas je deficit potaknuo da započnemo zajednički rad na prikupljanju i bibliografskoj obradi građe relevantne za povijest Hrvata u Vojvodini, uz svijest da je on, u povijesnom smislu, koliko zakasnio toliko i, s obzirom na još uvijek neprikladni institucionalni okvir (npr. ne postoji knjižnica sa zavičajnim publikacijama!), prilično zahtjevan i, kao takav, teško ostvariv, budući da će se odvijati izvan, u užem smislu, primarnih profesionalnih obveza obojice autora. Pa ipak, navedena ograničenja nisu nas omela da pristupimo izradi jednog tako tematski zadanog bibliografskog popisa, dakako uz svijest o brojnim limitima, koji su posljedica gore navedenih deficita. Na tako što nas je nukala potreba za postojanjem jedne takve predmetne bibliografije, čije prve rezultate stavljamo na sud javnosti. Pri tomu, opredijelili smo se najprije sačiniti popis monografskih publikacija koje su objavljene od najranijih vremena pa do konca Prvoga svjetskoga rata, to jest do 1918. godine.

Najveći je dio djela u našoj bibliografiji vrela za povijest Hrvata u Vojvodini ranije već zabilježen u bibliografijama iz popisa literature na koncu radnje, no *novum* je taj, koji je zapravo i razlog njihove objave ovdje, da su sada objavljene na jednom mjestu. Na taj način bit će, nadamo se, od koristi svima koji budu očitovali interes za povijest Hrvata u Vojvodini. U tom smislu, u prikupljanju bibliografskih jedinica služili smo se na prvome mjestu postojećim bibliografijama (Kukuljević 1860; Šafárik 1865; Kujundžić 1968, 1969; Jurić 2011 itd.). S druge strane, služili smo se i postojećim bazama podataka koje su dostupne putem interneta, kao što su one Biblioteke Matice srpske u Novom Sadu, Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagre-

---

⁴ U njoj su bibliografski obrađene i popisane knjige, časopisi, zbornici, listovi, znanstveni i stručni članci, te kraći članci, značajniji novinski napisi i autografrane publikacije u kojima se tematizira društveni položaj i prilike u hrvatskoj zajednici u Vojvodini u navedenom razdoblju.

bu, knjižnice HAZU-a, knjižnice Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i drugih društveno-humanističkih fakulteta u Hrvatskoj, kataloga mađarske nacionalne knjižnice (*mađ. Országos Széchényi Könyvtár*), itd.

Kriteriji za uvrštenje određene publikacije, pak, u tako tematski koncipiranu bibliografiju bili su sljedeći. Prvo, riječ je o knjigama koje izravno i u cijelosti tematiziraju neki segment povijesti bilo kojeg dijela Hrvata u Vojvodini, odnosno važnih povijesnih osoba povezanih s prostorom Vojvodine (ban J. Jelačić, biskupi, nacionalni preporoditelji) bez obzira na jezik na kojemu je djelo objavljeno. Drugo, na popisu se nalaze i knjige koje sadržavaju sastavne dijelove kulturne baštine vojvodanskih Hrvata, prije svega one koje su vezane uz usmenu, to jest narodnu književnost. Treće, uvrštene su i knjige koje sadržavaju najranije verzije jezikoslovnih radova. S tim su izravno navezane početnice za djecu, budući da smatramo da su one važna vrela kako za povijest jezikoslovlja tako i za povijest obrazovanja na hrvatskome jeziku na ovim područjima. Na koncu, slijede pravila hrvatskih kulturnih udruga, te prigodnice. To, dakle, znači da većina knjiga nabožnoga sadržaja, što čini veliku većinu monografskih publikacija koje su ovdasnji Hrvati objavili do 1918., barem kada je riječ o djelima na narodnom jeziku Hrvata, ovdje nije zabilježena.

Kada je riječ o načinu objave bibliografskih jedinica, nastojali smo prikupiti i zabilježiti izvorne naslove monografija kao i imena autora, grafijom kojom su objavljivane. Imena autora hrvatskoga podrijetla, ili onih za koje su uvriježene hrvatske inačice imena, nakon izvornoga načina bilježenja pisali smo suvremenom hrvatskom grafijom unutar uglatih zagrada. Kod bibliografskih jedinica za koje nisu bile sigurne godine objave (ili u slučajevima kada godina nije otisnuta) stavljali smo upitnik ili godinu za koju se pretpostavlja da je djelo objelodanjeno. U takvim slučajevima podatke smo tražili u dosadašnjim bibliografijama i sekundarnoj literaturi, a godine smo stavljali u uglate zgrade. Oznake broja stranica monografija naznačivali smo kod svih jedinica za koje smo imali taj podatak. Uz neke bibliografske jedinice stavljali smo bilješke u kojima se dodatno pojašnjava njihov značaj za Hrvate u Vojvodini, napose u slučajevima kada to nije vidljivo iz samog sadržaja naslova. Naznačivali smo također, ako za neko djelo postoji više objava, godinu drugih izdanja i broj stranica. Zbog dugog vremenskog razdoblja koje obrađuje ova bibliografija neka djela su teško dostupna, za neka se pretpostavlja da nisu sačuvana i postoje u prijepisima ili samo u bilješkama nekih autora te su neki podaci, npr. broj stranica ili izvorna grafija, manjkavi. U slučajevima gdje postoje suvremeni prijevodi nekih djela bilježili smo jezik prijevoda, godinu izdanja, nakladnike i stranice u bilješkama. Još ćemo napomenuti kako su bibliografske jedinice poredane kronologijskim redom, bez ikakve dodatne analitičke obradbe, budući da je prikupljena građa izuzetno heterogena po brojnim kriterijima (područja znanosti, mjesta objave, autori, subetnička i teritorijalna pokrivenost...).

Monografske publikacije do 1918.

1521.

Frangepan, Georgius [Frankopan, Grgur], *Oratio habita in imperiali conventu Vuormaciensi die III Aprilis 1521 per incliti regis Hungariae et Bohemiae oratoris [i. e. Georgium Frangepanum, archiep. Colocensem]⁵*, [S. l. : s. n.], 1521.

1541.

Frangepan, Francisco [Frankopan, Franjo], *Oratio reverendissimi in Christo patris d. Francisci comitis de Frangepanibus, archiepiscopi Colocensis et episcopi Agriensis, oratoris regni Hungarie, ad Caesarem electores et principes Germaniae MDXLI.*, [Basel : s. n.], 1541., /16/ str.

1583.

Petrichevich de Miketyncz, Caspar [Petričević, Gašpar], *Panegyricus in honorem ... Georgii Draschovitii, archiepiscopi Colocensis. Autore egregio Caspate Petrichevich de Miketyncz, Viennae Austriae : Typis Stephani Creuzeri, 1583., /19 + 1/ str.*

1699.

Cinesiae Firmanus, Joseph, *Chorographia historica Sirmiensis et Ujflakensis ducatus ab Leopoldo imperatore collati Livio Odescalki*, [Roma] 1699.⁶

1730.

[Stražemanac Kopijarević, Ivan], *Paraphrastica et topographica expositio totius alme provinciae Bosnae Argentinae fratrum Minorum de Observantia, Velikae 1730.*⁷

1730.

Bracsinglievich, Laurent [Bračuljević, Lovro], *Uzao scerafinske (nascki) goruchie gliubavi tri put svezan (...)*⁸, Budim: po Ivanu Gj. Nottenšteinu, 1730., 578 str.⁹

⁵ Grgur Frankopan bio je bačko-kalački nadbiskup i bački župan (1503.-1520.). Iz iste loze Frankopana Cetinskih, Grgurov sinovac Ivan Frankopan bio je bačko-kalački nadbiskup (1530.-1543.).

⁶ Prijevod djela na hrvatski: Stjepan Sršan, *Opis Srijema i iločkog vlastelinstva*, Osijek Ilok : Muzej grada Iloka, 1998., 112 str. (Stv. nasl. na str. 2: *Povijesni opis srijemskog i iločkog vojvodstva*).

⁷ Prijevodi na hrvatski Stjepan Sršan: Ivan Kopijarević Stražemanac, *Povijest franjevačke provincije Bosne Srebrene*, Zagreb 1993; Osijek 2010.

⁸ Cjelovit naslov: *Uzao scerafinske (nascki) goruchie gliubavi tri put svezan. To jest Kratko ali temeglitopopissagnie pocsetka, ukoregniegnia, i nasciregnia davnuscgniegh poglavilogh, iliti Archibrattinstva konopnogh pojaffa Patriarke svetoga Ocza Franczescka, uzdighnutogli odavina u Czarkevi i manastiru male Brattje Redovnickogh obsluxegnia, sinovah istogh Patriarke, Provinczie srebrno Bossanske, u Kraglievskomu, i slobodnomu Gradu Budimu, poghlavitomu Macxarske zemglic (Institutum tertii ordinis Seraphici Illyrice) U Budimu po Ivanu Giurgiu Nottenstein 1730.*

⁹ Bračuljević, u predgovoru svoga djela *Uzao scerafinske (nascki) goruchie gliubavi tri put svezan (...)*, raspravljajući o načinu pisanja, piše: „Alie lipše, i pofahljenje pisati onako, kako se govori, jer što god je od više, nie faljeno, već je kudjeno“, dakle cijelo stoljeće prije Vuka Karadžića.

1734.

Szörényi, Ladislaus, *Vindiciae Sirmienses seu Descriptio Sirmii cum suo episcopatu, aliisque eo spectantibus, editio altera, auctior, et correctior, ex variis authoribus deprompta, praemissisque nonnullis ad clariorem notitiam deservituris, in septem quaestiones digesta per Ladislaum Szorényi, de kis Szorény, episcopum Sirmiensem, praepositum S. Petri de Posega, sacrae regiae Hungaricae majestatis consiliarium etc.* Posonii. 1734.; II. izdanje Budae. 1746., 249 str.¹⁰

1736.

[VILOV, Stjepan], *Razgovor priateljski meju Kerstianinom i Ristianinom pod imenom Franceska i Teodora nad plemenitim i ugodnim nazivanjem sadassnjim „Faljen Isus“*, Budim, 1736., 73 str.¹¹

1746.

Horvath, Mihaly, *Natales archi-episcopatus metropolitanae Colociensis et Batsiensis ecclesiarum canonice unitarum ... cum accurata chronologia usque ad annum 1746 exhibentur*, Colociae : /s. n./, 1746.

1756.

Nemorosa opacitas relucens seu Genuina historia sacratissimae imaginis S. Virginis Matris Gratiarum, quae in sacra Radnensi aedicula fratrum Minorum observantium s.p. Francisci provinciae Bosnae Argentinae jam 88 annis ... devotissime ..., [Buda]: Typis Leopoldi Francisci Landerer, Typog., 216 str.¹²

1763.

Mataković, Baltazar, *Festiva acclamatio in encomium consecrationis electi episcopi Sirmiensis dni. Jo. Bap. Paxi*, Zagrabiae : Typis Caietani fr. Harl, 1763.

Paxy, Ivan [Pakši, Ivan Krstitelj], *Epistola pastoralis episcopi Sirmiensis /i. e. Ivan Paxy/ ad utrumque dioecesis suae clerum et populum*, Vindobonae : Typis Georgii Ludovici Schulzii, 1763., 16 str.

¹⁰ Hrvatski prijevod: *Opis Srijema / Ladislav Szorenyi de Kis-Szorenyi*; s latinskog preveo Stjepan Sršan, Privlaka : Kulturno informativni centar Privlačica, 1989., 123 str.

¹¹ Djelo je objavljeno i u drugom, bitno izmijenjenom izdanju u Budimu, 1741. godine s djelomično izmijenjenim naslovom: *Kratak i krotak razgovor Megju Kerstjaninom i Ristianinom Pod imenom Franceska i Theodora [...]*. U njemu nije više riječ o pozdravu Hvaljen Isus, nego o krilatici uobičajenoj među pravoslavcima: „U koioi sam se viri rodio, u onoiču i umerti“ (Pranjčević 2007: 357).

¹² Sve do raspada Austro-Ugarske Monarhije za blagdan Male Gospe, 8. rujna, redovito se hodočastilo u Marija Radnu iz brojnih mjesta Bačke, Banata, pa i šire. Tamo se okupljao veliki broj hodočasnika iz hrvatskih sela.

1766.

Paulus a Baja [Pavao iz Baje, Bajai Pál]¹³, *De gratiis atque beneficiis beatissimae V. Mariae Radnae in Ungaria.* (1763?)¹⁴

Pavich, Emericus [Pavić, Emerik], *Ramus viridantis olivae... seu paraphrastica et topographica descriptio provinciae nuper Bosnae Argentinae jam vero S. Joannis a Capistrano nuncupatae*, Budim 1766., XVI + 391 str.

1777.

Patachich, Adamus [Patačić, Adam], *Allocutio quam excellentissimus, illustrissimus ac reverendissimus dominus Adamus e liberi baronibus Patachich de Zajezda, Metropolitanae Colocensis et Bachiensis ecclesiarum canonicae unitarum archiepiscopus ... cojudex nec non inclyti senatus regii universitatis Budensis praeses ad regiae Theresianae academiae Budensis nobilissimos adolescentes habuit dum eosdem ad recens erectam eandem academiam altissimo jussu regio introduceret anno MDCCLXXVII. die XIII. Novembris*, Budae : typis regiae universitatis, [1777]., [16] str.

Wilhelm von Taube, Friedrich, *Historische und geographische Beschreibung des Koenigreiches Slavonien und des Herzogthumes Syrmien : sowol nach ihrer natuerlichen Beschaffenheit, als auch nach ihrer itzigen Verfassung und neuen Einrichtung in kirchlichen, buergerlichen und militarischen Dingen*, Leipzig, 1777., 1778., sv. 1-3, (99, 104, 128 str.).¹⁵

1779.

[Adžić, Stjepan *anonimno], *Abekavicza illyricska za ubaviestiti malanu Diecsiczu ù kratko ù nauku Knjighe i nauka Zakona katholicsanskoga. Potribita znati sva-komu Malanomu, i Velikomuu za Spasenje Dusse.* (*bez oznake mjesta) 1779., nepag.; 80 str.

Grozdic, Michael [Grozdić, Mihael]¹⁶, *ABC ili uprava za potribu shularske Dalmatinske mladexi*, Temesvar, 1779., 87 str., II. 1792., 61. str.¹⁷

¹³ Pavao iz Baje (Baja, oko 1720. – Sombor, 14. I. 1768.). Četiri godine je predavao teologiju na bogoslovnoj školi u Radni (1750.-1754.). Dok je boravio u Radni, istraživao je prošlost tamošnjeg svetišta i napisao njegovu povijest na latinskom jeziku.

¹⁴ Njemački prijevod djela s latinskog *Wunderscheinender Waldschatten oder ausführlicher Bericht des wundertätigen Gnadenbildes der Jungfrau Maria zu Radna in Ungarn*, Ofen 1763. 227 str., II. 1771.?

¹⁵ Prijevod djela na srpski jezik: *Istorijski i geografski opis Kraljevine Slavonije i Vojvodstva Srema : kako s obzirom na njihove prirodne osobine tako i na njihovo sadašnje ustrojstvo i novo uređenje u crkvenim, građanskim i vojnim stvarima : iz sopstvenog posmatranja i zapažanja učinjenih u samoj zemlji* | Fridrih Vilhelm fon Taube; preveo s njemačkog Boško Petrović. – Novi Sad : Matica srpska, 1998., 253 str.

¹⁶ Franjevac bugarske provincije i karaševski župnik u razdoblju 1768.-85.

¹⁷ *ABC illi uprava za potribu skularske dalmatinske mldaexi... iz Nimacskoga u Dalmatinski prinessena po Grozdics...*, Temisavar : Stamp. Jonas., 1792., 61 str.

1783.

Kermopotich, Joso [Krmpotić, Joso], *Joso Mallenica postavshi vlastelin banatski od dva sella Gaja Rechena litta 1783 na 19 m. majia. biashe u istom vrimenu izpivan u Temesvaru / po Josi Kermopotichu Lichaninu misniku. Sada pako po istomu na proshnyu serdachni priatelya istog vlastelina obilne nareshen.* Becs : Pritiskano s' slovih od Trattnera 1783., 24 str.

1790.

Nota quoad Inferiorem Slavoniam et in eadem existentes tres comitatus Veroczensem olim Valko dictum, Poseganum et Sirmiensem, /S. l. : s. n./, 1790.

Pestolics, Gregorii [Peštalić, Grgur], *Dostojna plemenite Bacske starih uspomena. Sadashnji i drugi slavinske kervi delliah slava. Bacschim Plemicham s'prigodom Csuvanja svete Krunne, i okrunjenja Leopolda II. od Domorodca u Baji prikazana. (Memoria aliquarum familiarum Comitatus Bacsienjis Banderii ejusdem Comitatus occasione coronationis Leopoldi II Regis H. excusa.).* Colocae, 1790., 48 str. II. izdanje (*omotni naslov *Pisme slavnih stari bunjevački delija*): „Prištampano u Subotici kod K. Bittermanna“ 1866. godine. Za tisak priredio i izdao Božidar Vuić, 61 str.

Ranich, Steph. [Ranić, Stjepan], *Sermo, quem in solenni inauguratione regii Gymnasii ad I. regiam civitatem Neoplantensem introducti Calendis Septembris anni MD-CCLXXXIX. dixit, Neoplantae : /s. n./, 1790., 42 str.*

1800.

ABC iliti knjižica slovoznanja za potribu narodnih učionicah u kraljevstvu Slavonie, Budim : tisk. sveučilišta 108 str.

Katona, Stephanus, *Historia metropolitane Colocensis ecclesiae, Colocae : Typis Scholarum Piarum, 1800., sv. I, II. Sv. I. Complectens archiepiscopos colocenses ante cladem mohatsianam, cum prodromo geographico de veteribus incolis, hodiernisque parochiis huius dioecesis, 1800., 534 str. Sv. II. Complectens archiepiscopos colocenses post cladem mohatsianam, cum epilogo biographico de colocensibus, canonicis et parochis, vivis et defunctis, 1800., 495 str.¹⁸*

1802.

Schraud, Franciscus [Schraud, Franz], *Historia pestis Sirmiensis annorum 1795 et 1796. Iussu regio scripsit Franciscus Schraud m. d.,* Budae : Sumtibus Typographiae Universitatis Pesthiensis, 1802., 202 str.

1804.

Szlatkovits, Matthaeum [Slatković, Matija], *Sermo occasione solennitatis per inclytos status, & ordines comitatuum Bacs, & Bodrogh, articulariter unitorum, die 4ta Octobris servatae, in ecclesia parochiali dictus per Matthaeum Szlatkovits, Neoplantae : Typis Joannis Jankovits, 1804., 6. str.*

¹⁸ Prijevod na mađarski jezik: Katona István, *A kalocsai érseki egyház története*, 1-2, Kalocsa, 2001.

1805.

Szucsics, Pavle [Sučić, Pavao], *Govorenja s prigodom slavnog uvodjenja mlogo posh-tovanog gospodina Pavla Szucsics viche archidiakona diakona u xupnu cerkvu, slobodne kraljevske varoshi Maria Theresiopolitanske recsena : dana 21. listopada godine 1804.*, Segedin : Slovima Urbana Grünna, 1805., 19 str.

Voinics, Adalbert [Vojnić, Adalbert], *Govorenje priposh-tovanog, i plemenito rodnog Gospodina Adalberts Voinics, pervostolne kalacske cerkve kanonika i bacskog arc-hidiakona kano zakonito odredjenoga uvoditelja k puku i novim xupniku recseno*, Segedin, 1805., 12 str.

1807.

Jankovich, Márton [Janković, Martin], *Rev. dno. Stephano Katona, abbati s. Petri de Bodrogh-Monostor ... clerus junior appropiante s. Stephani regis nostri sacra die dedicat*, Coloczae : Apud typogr. Tomentsek, [1807.]

Tomentsek, Joannes, *Illyricae linguae praecepta, succincta perspicuaque methodo propo-sita*, Coloczae : Apud Ioannem Tomentsek Typogr., 1807., 104 str.

1808.

Ambrozovich, Ivan [Ambrozović, Ivan], *Proricsja i narecsenja Koja shtiuch i obderxa-vajuch, i sam sebe svaki, i druge pouzdano upravljati hoche. Sa Serbskog Jezika na Ilyricski Privedena, Nadopunjena i Sloxena. Trudom i nastojanjem Ivana Ambrozovicha u Mudroskupstini Pesh-tanskoj Perve Godine Prava slishaoca – U Peshti, Tiahtana Slovima Mathie Trattnera*, 1808., 189 str.¹⁹

1816.

Mihalich, Antun [Mihalić, Antun], *Oda Prisvitlomu, i Priposh-tovanomu gospodinu Emeriku Karli Raffayu, u Vrime svecsanoga Uvoda Njegovoga u Biskupiu Stolnih Cerkvih Bosanske, illiti Djakovacske, i Srimске zakonito ujedinjenih / snovana, i prikazana, po Antunu Mihalichu S. Bogoslovice Naucsitelju, Okolisha Petro-varadinskoga Vice-Archi-Diakonu, i Xupe Gradcke u Petrovaradinu Paroku*, [B. m.] : S'troshkom... Mihoila Jankovicha od Csalme, Osik : Slovima Divalta, Povlastjenoga Slovotishca, 1816, 8 str.

---

¹⁹ U svome „Pridgovoru Dobrovoljnom Illirickom Shtiocu“ Ivan Ambrozović, somborski senator, pojašnjava da djelo nije samo prijevod već da ima i njegovih nadopuna: „Ovoliko moguchstvo Proricsjah kadsam stao protresati, i Narecsenjeh korist neizkazanu kadsam poznao, i buduch da nije josh nitko na Illyricski jezik izdao, lasnosamse k' trudu pripustio, ure prazne, i od druge duxnosti, proste na moju sverhu priobratio, i Knjigu odzgor spomenutog Gosp. na nash jezik priveo. Joshsam k' ovom mloga dodao i nadopunio, koje shtosam csuo, koje shtosam znao, a dikoja iz razliciti Knjiga najbolja izvadio; gdigdi jesam Latinska, Macxarska i Nimacska upotribljavao. Sva pokupiti shtogod ima jest zabadava i mislitt, i to nitje kogod ucsinio , nitche itko ucst* niti, jerbo shto dalje kojat Narod stoji, to i vishe Proricsja imade. S' mojim nadostavkom s' mudrim Lipsiom a) upravo i otvoreno ocsitujem, da kamenje i derva jesam zaista od drugi uzeo, a zidanje i sastav samo meni prisvojavam.“

1817.

Farlato, Daniele, *Illyricum Sacrum: Ecclesia Diocletiana, Antibarensis, Dyrrhachienis, et Sirmiensis, cum earum suffraganeis*, Venetiis, 1817., 638 str.

1819.

Arnold, Gjuro [Arnold, György], *Pismenik illiti skupljenje pisama razliciti za nediljne, svetsane i ostale dneve priko godine podobni, za vechju slavu Boxju i kriposti dushevne naroda Illyricskoga uscinjeno / po Gjuri Arnoldu ... cerkve s. Therisie kora upravitelja*, Osik : slovim Martina Aloysie Divald, privilegiratoga k[n]jigotisca, 1819., 203 str.

Csaplovics, Johan [Čaplović, Ivan], *Slavonien und zum Theil Croatien; ein Beitrag zur Völker- und Länderkunde. Theils aus eigener Ansicht und Erfahrung (1809-1812), theils auch aus späteren zuverlässigen Mittheilungen der Insassen*, Pesth: Hartleben Verlag, 1819., sv. I. 240 str., sv. II. 394 str.²⁰

1823.

Csevapovich, Gregorius [Čevapović, Grgur], *Synoptico-memorialis catalogus observantis Minorum Provinciae s. Ioannis a Capistrano, olim Bosnae Argentinae*, Budae: Typis Regiae Universitatis Hungaricae, 1823., 372 str.

1824.

Jaich, Marian [Jaić, Marijan], *Istinito izpisanje csudotvorne prilike B.D. Marie koja u Radnoj sverhu 150 godinah veche od bogoljubnih kerstjanah poboxno se stuje : od dana do dana csesto s-novima millostima sviti, gdi se zajedno objavljuje i lice stare i nove cerkve radnanske / za vishu slavu Boxju i B.D. Marie kano i za osobito utishenje bogoljubnih dushah, iz latinskoga u slavonski jezik po Marianu Jaichu... prinesheno*, Arad : Pritiskano slovima Antuna Michecka, 1824., 178 str. II. izdanje Budim : kod Marina Bago, Budim, 1855., 363 str.

1829.

Csaplovics, Johan [Čaplović, Ivan], *Gemälde von Ungern: Ungern ist Europa im Kleinen. Eintheilung, Comitate, Bezirke, Städte, Märkte, Dörfer, Prädien. Bewohner. Religionen. Literatur, Wissenschaftliche Aufklärung, Künste*, Pesht : Verlag von C. A. Hartleben, 1829., 348 str.²¹

²⁰ Johann von Csaplovich (1780.-1847.), slovački etnograf, u svom opisu Slavonije i dijela Hrvatske objavljenom 1819. stanovnike Slavonije, uključujući i Srijem, naziva općenito Slavoncima. Razlikuje ih po vjeroispovijesti i prema regijama iz kojih su se doselili u Slavoniju. Navodi etničke nazive njezina stanovništva Hrvati, Srbi, Bosanci katolici, manji broj katoličkih Albanaca, Bunjevca i dr. (1819 sv. II., 13, 306). Csaplovics je napisao i djelo *Croaten und Wenden in Ungarn, ethnographisch geschildert*, Presburg : S. Ludwig Weber, 1829., 128 str., međutim ovdje ga nismo uvrstili jer se u djelu primarno spominju Hrvati u zapadnoj Ugarskoj (Gradišće) i ugarskim županijama Šomod, Zala i Baranja.

²¹ Csaplovich Bunjevce i Šokce svrstava u Slavonce koji žive u Slavoniji (sa Srijemom) i Bačkoj (1829, 206).

Vrela za povijest Hrvata u Vojvodini – monografske publikacije do 1918. _____

Csevapovich, Gregorii [Čevapović, Grgur], *Statuta municipalia observantis Minorum Provinciae s. Ioannis a Capistrano*, Budae, 1829.

1830.

Csevapovich, Gregorii [Čevapović, Grgur], *Recensio observantis Minorum Provinciae S. Ioanni Capistrano*, Budae: Typis Reg. scient. Univ. Hungarica, 666 str. + 1 zemljop. karta.

Pozdravljenje mlogo poshtovanomu otcu Gerguru Csevapovichu, derxave s. Ivana Kapis-trana mlogo zasluxenomou i drugiput odabranomou derxavniku na dan XII. oxujka miseca godine MDCCCXXX / od Obchine dalmatinskoga roda u Budimu izpiva-no, Budimu : Pritiskano slov. kralj. mudroucs. skupsthine, [1830]., [4] str.

Mihalich, Antun [Mihalić, Antun], *San u vrime svecsanoga uvoda prisvitl. G. Pavla Suscicha od Pacser, u Piskupiu stolnih cerkv od Bosanske iliti Diakovacske i Sriemske etc.*, Novi Sad : slov. Pavla Jankovicha 1830., 12 str.

1831.

ABC iliti knjixica slóvoznanja za potribu selskih ucsiónicah u kraljestvu Slavonie, Budim : Pritiscano s mudro ucsene Pesthanske skupshatine slovih, 1831., 48 str.

1834.

Bubanovich, Basiliu [Bubanović, Vasilije]²², *Die natali Francisci I Austriae imperatoris et regis gloriosissimi MDCCCXXXIV Idib. Febr. epigramma Basiliu Bubanovich G. cath. parochi Schydensis*, Neoplantae : [s. n.], 1834.

1835.

Marianović, Stipan, *Bukvar latinskih i iliričkih slovah*, Budim, 1835., 40 str.²³

1836.

Schematismus venerabilis cleri Archi-dioecesis Colocensis et Bacsiensis ad annum bissextilem a Christo nato M.DCCC.XXXVI. dierum CCCLXVI, Pestini : Typis Trattner-Karolyianis, [1836], 128 str.

1837.

Applausus Bacsiensium, dum ill. ac magn. d. Josephus Rudics de Almas, officii supremi comitis ii. comitatum Bac et Bodrog ... administratoris munere condecoraretur, Pestini : Typ. Lud. Landerer de Fuskut, 1837.

---

²² Hrvatski grkokatolički svećenik u Šidu koji je služio među grkokatolicima Hrvatima i Rusinima.

²³ Za 1836. godinu našli smo podatak da je u Budimu otisnut *Bukvar iliti početak slovstva illiričkog i latinskog* koji se čuva u franjevačkom samostanu Gorica, Republika Bosna i Hercegovina, pod signaturom H/40. Vidjeti: http://www.kons.gov.ba/main.php?id_struct=200&lang=1&cid=331 (pristup: 28. III. 2012.).

Hoblik, Martinus, *Enchiridion legum urbarialium 1832/6 pro comitatibus Verocze, Szerem et Posega juxta voces indicantes ordine alphabetico in materias redactarum opera Martini Hoblik, comitatus Veroczensis ord. fiscalis magistratualis, Essekini : typis M. A. Divald, c. r. priv. typographi, 1837.*

1841.

Farkas Bertalan, *Óda méltóságos Almási Rudics József úr ö nagyságának midőn törvényesen egyesült tekintetes nemes Bács és Bodrogh Vármegye Fő-ispányi székébe 1841-ben beiktattatnék*, Pesten : Esztergami K. Beimel József' betűivel, [1841]., 8 str.

Statuta provisionalis instituti magistratualium et conventionatorum Comitatus sirmien-sis, Neoplantae : /s. a./, 1841., 11 + /27/ str.

1842.

Farkas Bertalan, *Örömfüzér Mukics Simon úr ö nagyságának, váltó feltörvényszéki ülnöknek, midőn Szabadka sy. k. városban nyolcz évek' lefolyta alatt dicséretesen viselt fényes fő-birói hivatalát a' nemes bel' s kül tanácsnak le köszönné. Bőjt elő Hava 5-kén 1842.*, Szegeden : Nyomatott Grün János betűivel, [1842]., 5 str.

Farkas Bertalan, *Szabadka szabad királyi város' századjai*, Szegeden : Nyomatott Grün János betűivel, 1842., 49 str.

1845.

Knjixica slovoznanja : za potribu narodnih ucionicah u C. k. slavonsko-srimskoj kraini = Namenbuchlein : zum Gebrauche der National-Schulen in der k. k. slavonisch-sirmichen Grenze, Budim : Tistjem Kraljevsko-macxarskoga sveucsilista, 1845., 141 str.; II. izdanje 1846., 141 str.

1847.

Pertics, József, *Hálászózat, mellyet nagytiszteletű Vannai Orbán ferenci áldor, és a' szabadkai Közép Tanodában nyelvészeti negyedik osztály fíradatlan tanítójának hű tanítványtársai nevében mondott: Pertics József 1847-ik évben*, Szabadkán : Nyomatott Bittermann Károl betűivel, [1847]. – 6 str.

1850.

Ambrozović, Ivan, *Žalostica žalostna Ivana nep. Ambrozovića, u zomborskoj kralj. Vároši penzioniratoga senatora, bižajueg od kuće pak do Kalacse, kad su raci-serbianci u medjuboju madžarskom 1848-49. progonili katholike po njem istomi ispivana u Zomboru god. 1850.*²⁴

Okrugić, Ilija, *Uzklík veselja srietnomu došastju Josipa Jurja Strossmayera*, Osijek, 1850.

²⁴ Ovo djelo je ostalo u rukopisu.

1851.

Ambrozović, Ivan, *Radost, kad je prepošt g. Ernest Kelle sl. kr. varoši Zomborske parok, naročni prepošt od Orona postao*, Osijek, 1851., 16 str.

1852.

Stojanović, Mijat, *Vjenčić cvietja prikazan...Josipu Jurju Strossmajeru...prilikom Njegova dolazka u Karlovce dne 24. svibnja 1852.* [S. l., s. a.].

1853.

Bedcsula, Tamás [Bedžula, Tomo], *Búcsúzó-beszéd, mellyet Bedcsula Tamás sarengrádi apát, kalocsai kanonok és plébános, híveitöli elválása alkalmával a' kalocsai plébánia-templomban, 1853-ik évi junius hó 12-ik napján, Pünkösöd után 4-ik vasárnapon végső szózatul tartott*, Szabadkán : Nyomtatott Bittermann Károl betüivel, 1853., 49 str.

1856.

Jaić, Marijan, *Izborna povestnica milostivo čudotvorne prilike Gospe Radnanske*, Budim, 1856.

1858.

Stojanović, Mijat, *Slike iz domaćega života slavonskog naroda i iz prirode s dodatkom Slavonske pučke sigre*. Zemunu, 1858 : Tiskarnicom Ignjata Karla Soprona, 173 str.; II. Vinkovci : „Privlačica“, 1994., 197 str.

1859.

Bedcsula, Thomas [Bedžula, Tomo], *Vita Petri Klobusiczky de eadem, Metropolitanarum Colocensis et Bacsensis ecclesiarum canonice unitarum Archi-Episcopi, insignis ordinis*, Colocae : Malatin – Holmeyer, 1859., 379 str.

1861.

Böhm, Leonhard, *Geschichte der Temeser Banats*, Leipzig : Verlag von Otto Wigand, 1861., Knj. I. (*Geschichte der Temeser Banats. Mit Einer Karte Des Banats*), 415 str.; Knj. II. (*Geschichte der Temeser Banats. Mit dreizehnh lithographirten tafelen*), 324 str.

Rudics, József [Rudić, Josip], *Méltóságos Almási Báró idősb Rudics Józsefurnak Bácsbodrog megye főispánjának 1861-ik évi Február 6-án Zombor Sz. kir. városban történt ünnepélyes főispáni székfoglalása alkalmával tartott beszéde*, Zombor : Vágner András és társa, [S. l. : s. n., 1861], 6 str.

Hirtenfeld, Jaromir, *Ban Jelačić. Biographische Skizze. Mit dem Portrait des Banus*. Wien: M. Auer 1861.

Schwicker, Johann Heinrich, *Geschichte der Temeser Banats: historische Bilder und Skizzen*, Grosz-Beschkerec : Verlag von Fr. P. Bettelheim, 1861., 470 str.

1866.

Stojanović, Mijat, *Sbirka hrvatskih narodnih posloviceah, riečih i izrazah. Sabrao, sustavno uredio i protumačio kako jih narod sam shvaća i uporablja*, Zagreb, 1866 : Troškom i tiskom A. Jakića, 274 str.²⁵

1867.

Stojanović, Mijat, *Pučke pripoviedke i pjesme*, Zagreb, 1867 : Brzotiskom i nakladom A. Jakića, 300 str.²⁶

1867.

A Bács rómaikatoslikus plébánia százéves emlékezete, Esztergom, 1867.

1868.

Arsenović, Nikola, *Osnovne crte za ustanov Tehno-poučnog zavoda za viši stepen obrazovanja srpsko-hrvatskih zanatlija*, Novom Sadu : [autor], 1868. ([Novi Sad : Platonova štamparija], 54 str. *ćir.

1869.

A Szabadkai ifjúságnak Antunovich János kanonok úrhoz intézett bizalmi nyilatkozata, Szabadkán : Nyomtatott Bittermann Károlynál, 1869.

Antunovics, Mátyás [Antunović, Matija], *Nyilt szó a választókhöz*, Zombor : Bittermann Nándor, 1869., 54 str.

Šarčević, Ambrozije, *Zbirka mudrih i poučnih izrekah : na korist bunjevačkog puka. Skupio i uredio Ambrosia Sarscevic Subatički varoški arkivar*, Tiskano u štampariji Karla Bittermana, Subotica, 1869.

1870.

Antunovich, Ivan [Antunović, Ivan], *Poziv na predplatu za Bunjevačke i šokačke Novine*, Kalača : tiskom Malatina i Holmeyera, 1870., [4] str.

²⁵ Prema navodu autora u Predgovoru živeći od 1850. u Srijemu (Srijemskoj Kamenici i kasnije u Zemunu) gradu je prikupljao i po Srijemu, Bačkoj i Banatu.

²⁶ U Predgovoru autor navodi gdje je sve prikupio gradu: „Prošlo je već više od trideset godina, odkako sabirem po narodu našem u Slavoniji i Srijemu, u Bačkoj i Banatu, putujući pokadšto i po drugih stranah slavenskog juga, i svakom zgodnom prilikom popisujem i sabirem narodne poslovice i izraze, pripoviedke i skazke, narodne pjesme, pučke bajke, priče i zagonetke. Tako je postala moja ‘Sbirka narodnih izrazah, frazah i posloviceah’, što je izišla nakladom A. Jakića u Zagrebu. Tako sam sabrao i ove narodne pripoviedke od godine 1834. do danas. Sadržaj njihov izvoran je; samo sam ponješto izpravio jezik i slog, nu nipošto na uštrb izvornika. To sam mogo tim laglje i shodnije učiniti, buduć sam rođen i odgojen medju narodom, u prostoj obitelji, i živio po selih medju prostim narodom od svoga djetinstva do god. 1850., skoro 35 godina, i tako imao dovoljno prilike uputiti se u načinu pučkog pripoviedanja, kako god što su mi iz istog uzroka dobro poznati i pučki običaji, i pučki nazori i cieli pučki život i značaj našega naroda, osobito po Slavoniji i Srijemu.“

Sárcsevics, Ambrus [Šarčević, Ambrozije], *Magyar-Délszláv Közigazgatási és Törvénykezési M szótár. Magyar-Délszláv resz. Magjarsko-Jugoslavenski politični i pravosudni Riečnik. Magjarsko-Jugoslavenski dio.*, 1870.

Šarčević, Boza A. [Šarčević, Ambrozije], *Tolmač izvornih, književnih i zemljopisnih jugoslavenskih riči : na korist prijatelja bunjevačko-šokačke književnosti*, Subotica : o trošku „Bunjevačkih i šokačkih novinah“, 1870., V + 186 str.

Okrugić, Ilija, *Slavospiev prečistoj Mariji Djevici Tekinskoj Gospi na drugi dan Uzkersa : prilikom prenašanja Njene Slike čudotvorne iz petrovaradinske gradske crkve na Tekije*, Novi Sad : Platonova štamparija, 1870., 4 str.

1872.

Mihalović, Ivan, *Čitanka za katoličke pučke učione*, Pešta 1872; II. izd. 1883; III. izd. 1886; IV. izd 1894.

1873.

Franjo Bodolszky, *Aleksandra Petőfija Vitez Ivan. Na srbski priveo Jovan Jovanović, a dozvolom privodioca na bunjevačkom naričju izdao Franje Bodolszky, bivši pivač pri crkvi s. Roke u Subaticim*, Tiskano kod Karla Bittermana, Subotica 1873., 76 str.

1874.

Mamusich, Lázár [Mamužić, Lazar], *Nyilt level Mocsary képviselohoz*, Szabadka : [s.n.], 1874.

Mamusich, Lázár [Mamužić, Lazar], *A „Bacsikai hirado” es a bunyevacz elemi tanugy*, Szabadka : Ny. Bittermann József, 1874., 42 str.

Mihálovits, János [Mihalović, Ivan], *Gyakorlati ilir nyelvtan : tankönyvül es magánhasználatra*, Baja : [s.n.] : Szigriszt Gy. bizománya, 1874., 175 str.; II. izd. 1874. 63 str.²⁷, III. izd. 1881. 175 str.

1875.

Antunović, Ivan, *Slavjan na svetih dnevih ili blagdanih crkvenih*, [Kalocsa : s. n.], 1875. (u Kalači: Malatin i Holmeyer)., 135 str.; II. izd. Budimpešta 2005., 125 str.

1876.

Hunfalvy, Pal, *Magyarország Ethnographiaja*, Budapest: : A.M. Tud. akademia konyvkiado-hivatalaban, 1876., 544 str.

Fridrik Tamás, *Bács-Bodrogh vármegye földr. tört. és statisztikai népszerű leírása*, Szegeden : Nyomtatott Endrényi Lajos és Társa Könyvnyomdájában, 1878., 307 str.

²⁷ Mihálovics, János, *Gyakorlati ilir nyelvtan / tankönyvül és magánhasználatra írta Mihálovics János. 2. füz., [Ilir-magyar] Gyökészó-tár*, Baja : Szigriszt Gy. bizománya, 1874., [II], 63 str.

1877.

Okrugić, Ilija, *Dobrodošlica Preuzvišenom Gospodinu Franji Barunu Filipoviću : e. k. zapovjedajućem gjeneralu hrvatsko-slavonske krajine prilikom prvâ njegova posjeta dne 26. Listopada 1877. : od petrovaradinskih Hrvatah posvietjena*, Novi Sad : Srpska narodna zadružna štamparija, 1877.

1878.

Antunovich, Ivan, [Antunović, Ivan], *Knjiga kojom je ... Ivan Antunovich, naslovni bosonski biskup, veliki pridstavnik prvostolne crkve kalačke i crkvenosabornoga ispita pridsidnik Gjenu Dulića, pridsidnika subatičke „Pučke kasine“ prilikom otvora Kasine pozdravio*. Subatica : Iz Štamparije Josipa Bittermanna, [1878.], 14 str.

1880.

Kauk, Roberto, *Zabavno-poučne pripoviedke / sakupio Baja*, Baja, 1880.

Mandić, Mijo, *Prirodopis, prirodoslovlje i slovnica za bunjevačku i šokačku dicu : po hrvatsko-ugarski izvori napisao Mijo Mandić učitelj*, Gara : Tiskom Josipa Bittermanna, Subotica 1880., 50 str.

Mandić, Mijo, *Zemljopis, povistnica i ustavoslovlje. Za bunjevačku i šokačku dicu po hrvatsko-ugarski izvori napisao Mijo Mandić učitelj*, Gara : Tiskom Josipa Bittermanna, Subotica 1880.

Pisme za veselje, tj. poučne, zabavne, napitnice i ljubezne : koje se obično po soframa, u svatovi i na sastanci pivaju / sakupio i priobćio S. G.²⁸, Subotica : Gjuro Krečić, 1880. ([Subotica] : Tiskano sa slovi Aleksandra Šlesingera).

1881.

Mihalovics, Iván, [Mihalović, Ivan], *Čitanka za katol. puč. učione : iz magj. prev. / Ivan Mihalović, Budimpešta : Društ. sv. Stipana*, 1881., II izd. 1882., 72 str.²⁹

Okrugić, Ilija, *Poviesna crtica postanka i daljeg razvitka Tekijah ili hodočastne Kapele Tekijske Gospe kraj Petrovaradina grada*, Novi Sad : Štamparija A. Fuchsa, [1881], 11 str., II izdanje 1905., 11 str.³⁰

Stojanović, Mijat, *Slike iz života hrvatskoga naroda po Slavoniji i Sriemu*, Zagreb : vlastita naklada pisca, tisk Dragutina Albrechta, 267 str.

²⁸ Puno ime sakupljača: Stipan Grgić.

²⁹ Pod naslovom: *Početnica za katoličke pučke učione / po magjarskom izvoru složio je Ivan Mihalovics*. Postoji zabilježen i oblik za 1886. godinu Mihalovics, Iván, *Čitanka za katoličke pučke učione. Po magjarskom izvoru* http://epa.oszk.hu/00000/00021/00076/pdf/mk_1886_XCIV-CXIV.pdf (pristup: 28. III. 2012.)

³⁰ Drugo izdanje otisnuto je s djelomično izmijenjenim načinom pisanja (*poviesna/povjestna*): Okrugić, Ilija, *Povjestna crtica postanka i daljeg razvitka Tekija ili hodočastne kapele Tekijske Gospe kraj grada Petrovaradina*, Novi Sad : Tiskara Gj. Ivkovića, 1905., 11 str.

1882.

Antunovich, Ivan [Antunović, Ivan], *Razprava o podunavskih i potisanskih Bunjevcih i Šokcih u pogledu narodnom, vjerskom, umnom, građanskom i gospodarskom*, Beč : Izdaje i razdieljiva Pisac, 1882., 180 str. + 1930 + 2002.

Czirbusz, Géza, *A délmagyarországi bolgárok ethnologiai magánrajza*, Temesvár, 1882., 171 str.³¹

Ustav Subatičke „Pučke casine“, Subotica : Izdala je Pučka Casina Subatica, Tisak Šime Pertića, 1882, 20 str.³²

1883.

Mandić, Mijo, *Poziv na predplatu bunjevačko-magjarskoga i magjarsko-bunjevačkog ričnika*, Kačmar : [s.n.], 1883.

Stelzer, Fridrich, *Geschichte der Batschka*, Neusatz, 1883.

Tormásy, Gábor, *A Szabadkai Római Kath. Főplébánia Története*, Szabadka : Pertits Simon könyvnyomdájából, 1883., 263 str.

1886.

Iványi, István, *Szabadka szabad királyi város története*, I., Szabadka, 1886., 551 str.; II. izd. Szabadka : Budapest, 1991.

Iványi, István, *Szabadka és vidéke 1848/49-ben: okirattár*, Szabadka: Székely Simon, 1886., 216 str.

Iványi István, *Kollonits Lipót bíbornok országszervező munkája*, Szabadka : Székely Simon, 1886., 24 str.; II. izdanje 1888., 24 str.

Mamusich, Lázár [Mamužić, Lazar], *Szabadka ... polgarmesterének 1885-ik évi jelentése a városi közigazdatis allapotarol*, Szabadkan : Bittermann Jozsef könyvnyomdaja, [1886?], 90 str.

Pravila mitrovačkog hrvatskog pjevačkog društva „Nada“, Mitrovica, 1886.

Szabadkai levél egy bunyevác hazafitól : Mocsáry Lajos országgyűlési képviselőhöz a bunyevác nép és annak elemi iskoláiról / közli és ajánlja a bunyevác nép és annak művelődése iránt érdeklődő magyarul olvasó közönségnek egy szerb hazafi, Szabadkán : Bittermann J. könyvnyomdájából, [1886?], 12. str.

1887.

[Fermendžin, Euzebije], *Brevis catalogus patrum ac fratrum scriptorum Provinciae s. Joannis a Capistrano. Schematismus almae Provinciae s. Joannis a Capistrano*, Temesvarini : [s. n.], 1887., 23 str.

³¹ Géza Czirbusz je Karaševce smatrao Bugarima te je njihove običaje, naselja, mentalitet i sl. opisivao kao bugarske. U svojim radovima spominje Karaševce u Izbištu, Uljmi i Nikolincima u vojvođanskom dijelu Banata. Tijekom XIX. stoljeća u znanstvenoj zajednici bilo je najviše pristaša teorije o bugarskom podrijetlu Karaševaca pa su u etnografskim studijama najčešće navodeni kao *Krassovanner Bulgaren*.

³² U katalogu Matice srpske pronašli smo da ova publikacija ima 19 str.

Thim, József, *Délmagyarország önvédelmi harca 1848-1849-ben*, Budapest : Aigner Lajos Bizománya, 1887., 347 str.

1888.

Pjesmarica bunjevačko-srbska, Novi Sad, 1888.

1889.

Mihalović, Ivan, *Početnica za katoličke pučke učione : po magjarskom izgovoru složio je Ivan Mihalovics, učitelj preparandije*, Budimpešta : Društvo svetog Stipana, 1889., 72 str.³³

Iványi, István, *Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára*, I., Szabadka, 1889.-1907., 155 str.

1890.

Fermendžin, Euzebij, *Chronicon opservantis provinciae Bosnae Argentinae s. Francisci Seraphici (1339.-1745.)*, Zagreb, Starine JAZU, Knjiga XXII, 1890.

Soppron, Ignaz, *Monographie von Semlin und Umgebung : zumeist nach handschriftl. Quellen*, Semlin : Im Selbstverlage des Verfassers, 1890., 567 str.

1891.

Ivić, Šime, *Vesele pisme i događaji*, Subotica : tiskara Šimuna Szekelya, 1891., 128 str.

Smičiklas, Tadija, *Dvjestogodišnjica oslobođenja Slavonije*, knj. I i II, Zagreb : U Knjižari Jugosl. akademije (Knjižara dioničke tiskare), 1891.

Wertner, Mor, *A középkori delszlav uralkodók genealogiai története : több genealogiai tablával*, Temesvár : Nyomatott a Csanad-egyházmegyei Könyvsajton, 1891., 266 str.

1892.

Dudás, Gyula, *A Bács-Bodrogh vármegyei Történelmi Társulat évkönyve*, Zombor, 1892.

Fermendžin, Euzebij, *Acta Bosnae potissimum ecclesiastica cum inserti editorum documentorum, regestis ab anno 925 usque ad annum 1752*, Zagrabiae, 1892., 617 str.

Iványi, István, *Szabadka szabad királyi város története*, II., Subotica, 1892., 648 str.; II. izd. Szabadka : Budapest, 1991.

Sárcsevics, Ambrus [Šarčević, Ambrozije], *A Bunyevác program*, Szabadka 1892. [Slankamenac], *Spomen na bitku Slankamenačku 1691. godine / napisao Slankamenac*, Zemun, 1892.

³³ Isti: *Početnica za katoličke pučke učione. Po magjarskom izvoru složio je Ivan Mihalovics učitelj preparandije*, Budimpešta 1903.

1893.

Barbarić, Mladen, *Rodoljupke*, Mitrovica : Hrvatska dionička tiskara, 1893., 21 str. *Govori, rečeni na Bačbodrožkoj kat. skupštini u Subotici ... god. 1893.*, Subotica : Priredivajući odbor, 1893., 24 str.

Dudás Gyula, *A bácskai nemes családok*, Zombor. 1893.³⁴

Sárcsevics, Ambrus [Šarčević, Ambrozije], *Elemi népiskolai Magyar-Bunyevác-Sokác Szótár. A bunyevác-sokác ajkuak népiskoláiban, a tanítóknak magyar nyelven vezetett tanítása és a növendékek alapos tanulása és okulása megkönnyítésére írta és kiadta*, Szabadka : Szekely Simon, 1893., 27 str. II. izdanje 1894., 136 str.³⁵

Pisme prelske, Subotica : Pučka kasina prigodom 15.og velikog prela, 1893. ([Subotica] : Josip Bittermann), 16 str. II.; 2. izd. pod naslovom *Preljske pisme*, Subotica : izd. Pučka Kasina, 1893.

1894.

Érdujhelyi, Menyhért, *Újvidék története*, Újvidék, 1894., 455 str.;³⁶ II. izd. Újvidék, Agape, 1992., 346 str.

Ivanić, Ivan, O *Bunjevcima*. Subotica, 1894., str 57. *ćir.

Ivanić, Ivan, O *Bunjevcima, povesničko-narodopisna rasprava*, Subotica : Izdavačka štamparija Dušana Petrovića, 1894, 111 str.

Autor *Opća družba kršćanskih obitelji (Kalocsa), *Opća družba kršćanskih obitelji na čast Svete obitelji od Nazareta*, Kalača : Tiskom Franje Wernera, 1894., 10 str.

Šarčević, Ambrozije, *Magyar-Szerb-Horvát-Sokác Könyvészeti Szótár*, Szabadka 1894.

[Zetović Ivan], *Bač-bodroška županija : zemljopis za bunjevačku i šokačku dicu*, izdanje Tiskare Dra Dušana Petrovića, Subotica 1894., 36 str.

1895.

Šta hoće pučka stranka?, Subotica : Tiskano u štampariji Vinka Blesića, 1895., 52 str.

Barač, Antun, *Hrvatski naslov*, Mitrovica : Hrvatska Dionička tiskara, 1895., 81 str. (*Omotni naslov.: Hrvatski naslov u našoj starijoj književnosti).

Iványi, István, *Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára*, II., Szabadka, 1895., 181 str.

---

³⁴ Posebni otisak iz monografije istog autora *A Bács-Bodrogh vármegyei Történelmi Társulat évkönyve*, Zombor, 1892.

³⁵ Pod naslovom: *Magyar-Szerb-Horvát-Bunyevác-Sokác könyvészeti szótár : a könyvolvasás megkönnyítése végett / szerkesztette Sárcsevics Ambrus.*

³⁶ *Istorija Novog Sada* [prijevod s mađarskog na srpski], Novi Sad, 1894. *ćir., 456 str.; 2. izd. prijevoda na srpski Veternik, Dijam-m-pres, 2002., 496 str.; *Geschichte der Stadt Neusatz* [prijevod s mađarskog na njemački], Neusatz, 1895., 428 str.

1896.

Bács-Bodrogh vármegye egyetemes monografiája, I-II, Zombor, 1896.

Berauer, József, *A Kalocsa-egyhazmegyei rom. kath. népiskolák története*, 1896., 290 str.

[Hrvatsko pjevačko društvo „Odjek“], *Pravila Hrvatskoga pjevačkog društva „Odjek“ u Zemunu*, Zemun : J. Karamat, 1896., 14 str.

[Kujundžić Pavao], *Bunyevácž kérdés és az 1868-iki XXXVIII. Es XLIV. Törvénytörvények végrehajtása*, Szabadka : Bleszits Vincze könyvnyomdajabol, 1896., 19 str.³⁷

[Mamužić, Matija], *Pravila katoličkog Subotičkog kruga*, Subotica : [Katolički subotički krug], štampano kod Josipa Bittermanna, Subotica 1896., 12 str.

[Kujundžić, Nikola], *Turci ili Izbori poslanički dolaze! Piše triznim građanima jedan član Pučke stranke*, Subotica, Štampano kod Josipa Bittermanna, 1896., 54 str.

Marković, Petar, *Zemun od najstarijih vremena pa do danas*, Zemun : Štamparija Jove Karamata, 1896., 145 str.³⁸

1897.

Frank, Josip, *Interpelacija o milenijskom spomeniku u Zemunu*, Zagreb, 1897.

1898.

Budanović, Lajčo, *O društvu sv. krunice što se zove Živa ružica*, Subotica : Štamparija Nikole Tomića, 1898., II. izd., Subotica : Alfa, 1924.

1899.

Barle, Janko, *Josip Juraj Strossmayer : o pedesetgodišnjici njegovog biskupovanja*, Zagreb : Zagreb : Društvo Sv. Jeronima, Dionička tiskara, 1900., 76 str.

Ivanić, Ivan, *Bunjevci i Šokci u Bačkoj, Baranji i Lici : (istorija, etnografija, kultura, društvo, brojno i privredno stanje, etničke osobine) : sa više slika*, Beograd : Štamparija D. Dimitrijevića, 1899., 235 str.

Josip Juraj Strossmayer : biskup bosansko-djakovački i sriemski : god 1850-1900., Zagreb : Dionička tiskara, 1900., 965 str.

1901.

Evetovics, János [Evetović, Ivan], *Képek Baja város multjából*, Baja, 1901.³⁹

³⁷ U *on-line* katalogu Matice srpske kao autor je naveden Mijo Mandić dok u *on-line* katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice iz Zagreba za autora stoji napomena X. Y. = Pavao Kujundžić.

³⁸ Reprint knjige izdan je 2004. godine u Zemunu na 176 str. Petar Marković u svojem djelu uglavnom veliča ulogu Srba dok je zapostavljena uloga drugih naroda u tom gradu, Hrvata, Nijemaca, Mađara i drugih. Međutim, knjiga sadrži i brojne podatke o zemunskim kulturnim, prosvjetnim prilikama.

³⁹ U blizini Baje nalazi se marijansko svetište bajska Vodica, hodočasno mjesto bačkih Hrvata i ostalih katolika. Marijansko pučko pjevanje u bačkih Hrvata bilo je iznimno razvijeno te su tiskali prigodne pjesme i molitve: *Svete pisme i molitve na slavu B. D. Marije od Vodice*, Baja : [s.n.], 1895.

Toncs, Gusztáv, *Dr. Zomborcsevics Vincze és könyvtára*, Szabadka : Krausz és Fischer Nyomdája, 1901., 56 str.

Štrodl-Srijemac, Stjepan, *Narodni običaji u Srijemu*, Sarajevo : Zemaljska štamparija, 1901., 14 str.⁴⁰

1902.

Crlenjak, Milan Vladimir, *Himna odjeka / uglazbio i hrv. pjev. društvu Odjek u Zemunu posvetio M. V. [Milan Vladimir] Crlenjak, spjevao Jovan Hranilović*, Zagreb : M. Maravić, 1902., 6 str.

Mamužić, Lazar, *Szabadka ... polgarmesterének Vedelem*, Szabadka : Krausz es Fischer konyvnyomdaja, 1902., 90 str.

Szmida, Ludwig, *Geschichte der Großgemeinde Karlsdorf im Temeser Komitat*, Temeschburg : Herausgegeben von der Gemeinde, 1902., 126 str.⁴¹

Szmida, Lajos, *Karolyfalva nagyközseg tortenete*, Temeschburg, 1902., 113 str.

1903.

Laszowski, Emilij, *Matica plemstva Županije požžeške, srijemske i virovitičke = Caturum nobilium Comitatus de Posega, Syrmio et Virovitica : 1745.-1902*. Zagreb : Tisak Antuna Scholza, 1903., 97 str.

Miladinović, Mihajlo, *Istorija Srema*, Beograd : Štamp. D. Dimitrijevića, 1903., str. 227.

Segher, Mato, *Hrvatski narodni vladari od god. 620-1102.*, Mitrovica, 1903.

1904.

Rožić, Vatroslav, *Barbarizmi u hrvatskom ili srpskom jeziku*, Zemun : pisac, Tiskara Jovana Puljo, 1904., 59 str.

1905.

Pravila Zadruga kršć. trošitelja u Subotici, Subotica, 1905.

Pravila Mitrovačkog društva za tjelovježbu „Hrvatski sokol“, Mitrovica, 1905., 15 str.

1906.

Ivanišević, Mate, *Slava Strossmayeru! : proslav izrečen po Mati Ivaniševiću u Hrvatskoj čitaonici u Rumi prigodom proslave uspomene na biskupa Josipa Jurja Strossmayera dne 22. travnja god. 1906.*, Ruma : [s. n.], 1906. (u Mitrovici : tisak Hrvatske dioničke tiskare), 7 str.

Iványi, István, *Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára*, III., Szabadka, 1906., 160 str.

⁴⁰ Usporedi Stjepan Štrodl-Srijemac, Narodni običaji u Srijemu, *Glasnik Zemaljskog muzeja u Bosni i Hercegovini*, 12(1901), knj. 2, 455-471 str. (*ćir. ijekavski).

⁴¹ Riječ je o monografiji na njemačkom i mađarskom jeziku o Karlsdorfu/Karolyfalvi (danas Banatski Karlovac), naselju u kojem su pored Nijemaca živjeli i Karaševci, te smo ju iz toga razloga uvrstili u ovu bibliografiju. Detaljnije o karaševskim Hrvatima u Karlsdorfu vidjeti u članku *Prešućeni karaševski Hrvati: Karaševci u vojvođanskom dijelu Banata* u ovom broju *Godišnjaka*.

Iványi, István, *Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára*, IV., Szabadka, 1906., 163 str.

Radić, Ljubomir, *Ban Jelačić, hrvatski narodni junak od godine 1848. : slika iz hrvatske povjesti*, Varaždin : Tisak i naklada J. B. Stifter, 1906?, 114 str.

Smičiklas, Tadija, *Nacrtni život i djela biskupa J. J. Strossmayera i izabrani njegovi spisi: govori, rasprave i okružnice / napisao i sabrao Tade Smičiklas*, Zagreb : Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1906., 442 str.

Vidinović, Matija, *Josip Juraj Strossmayer : njegov život zadnjih 6 mjeseci i zadnjih dana*, Zagreb : Tisak A. Scholz, 1905., 30 str.

1907.

Iványi, István, *Bács-Bodrog vármegye földrajzi és történelmi helynévtára*, V., Szabadka, 1907., 155 str.

Popović, Đorđe, *Bački Bunjevci i Šokci*, Beograd : G. Davidović i komp., 1907., 41 str. (*ćir.)⁴²

[Rajić, Blaško], *Šta obećaje crvena demokracija? A šta daje? / ponasio Ilovac*⁴³, Subotica : Tiskom i nakladom Subotičke tiskarne zadruge, 1907., 104 str.

Strossmayer, Josip Juraj, *Katolička crkva u Srbiji : pisma vladike J. J. Štrosmajera iz 1881-1885 / s beleškama i objašnjenjima o tome predmetu Stojana Novakovića*, Beograd : "Dositije Obradović", 1907. ([Beograd] : Aca M. Stanojević), 55 str.⁴⁴

1909.

Borovszky, Samu, *Bács-Bodrog vármegye*, I-II, 1909. Budapest : Apolló Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság, sv. I. 477 str., sv. II. 616 str.⁴⁵

Horvat, Rudolf, *Ban Jelačić*, Zagreb, 1909., sv. 1-2.

1910.

Boesendorfer, Josip, *Crtice iz slavonske povijesti s osobitim obzirom na prošlost županija : križevačke, virovitičke, požeške, cisdravske baranjske, vukovske i srijemske te kr. i slob. grada Osijeka : u Sred[n]jem i Novom vijeku*, Osijek : Tiskom knjigo i kamenotiskare Julija Pfeiffera, 1910., 482 str.⁴⁶

⁴² Preštampano iz lista Pravda koji je izlazio u Beogradu.

⁴³ Pseudonim Blaška Rajića. Usporedi Sekulić 1981, 448.

⁴⁴ Ovdje smo iznimno uvrstili i ovo djelo jer je većina katolika, znatnim dijelom Hrvata, u Kraljevini Srbiji živjela u Beogradu. Strossmayer se zauzimao za rješenje položaja katolika u Srbiji potpisivanjem konkordata s Vatikanom, no on je potpisan tek 1914. godine, nakon što je Srbija izašla osnažena iz balkanskih ratova. Iste godine ustanovljena je Beogradska nadbiskupija.

⁴⁵ Vidjeti: Evetovics, Janos, Sokaczok, u: *Bács-Bodrog vörörmegye egyezemes mortográfija*, 1., Budapest, 1909, 384-394 str., Bellosics, Bálint, Bunyevácok, u: *Bács-Bodrog vármegye egyetemes monográfiája*, 1, Budapest, 1909., 395-407 str. Jedan od najranijih etnografskih opisa Bunjevaca objavljen je u periodici: Szárics, Jenő, A Bunyevácok, *Regélő Pesti Divatlap*, 79-82, Budapest, 1842., str. 849-853, 869-872, 886-888.

⁴⁶ Drugo izdanje: Vinkovci : Privlačica, 1994., 500 str.

1911.

Društvo oltarsko [Kaloča], *Pravila društva oltarskog : za vičito klanjanje pridostojnom sakramentu oltarskom i pomaganje ubogih crkva : u Kalači ustrojenoga*, [Kalocsa : s. n., 1911.] Subotica : Štamparija Sveti Antun, 15 str.

1912.

Jelenić, Julijan, *Kultura i bosanski franjevci*, sv. I., Sarajevo : Prva hrvatska tiskara „Kramarić i M. Raguz“, 1912., 256 str.

Rajić, Blaško, *Narodno blago : narodne pisme i poslovice*, 1913., Subotica : Tiskara svetog Antuna, 136 str.

1913.

Czirbusz, Géza, *A temes- és torontálmegyei bolgárok. A krassószörényi krassovánok*, Budapest : Benkő, 1913., 196 str.

Jelenić, Julijan, *Izvori za kulturnu povijest bosanskih franjevac*, Sarajevo : Zemaljska štamparija, 1913., 185 str.

Pravila Društva oltarskog, za vičito klanjanje pridostojnom sakramentu oltarskom i pomaganje ubogih crkava u Kalači ustrojenoga, Subotica, 1913.

1914.

Jászi, Oszkár, *Narodnosno pitanje i budućnost Ugarske / govorio Jaszi Oszkar u Galilei krugu u Budimpešti / u hrv. privodu obilnim ulomcima govor predstavio u Nevenu i u ovom posebnom otisku izd. Stari Rodoljub*⁴⁷, Subotica : Tiskara Hungaria, 1914., 32 str.

Mihálovics, János; Budanovich, Lajos [Mihalović, Ivan; Budanović, Lajoš], *Gyakorlati délszláv (ilír) nyelvtan iskolai és magánhasználatra / Irta és szótárral ellátta Mihálovics János ; a harmadik kiadást sajtó alá rendezte Budanovich Lajos*, Baja : Kollár, 1914., 112 str. + str. : tablice.

Nemzetiségi kérdés a magyar parlamentben és közéletünkben, Szabadka : Hungária, 1914., 16 str.

Lakatoš, Josip, *Narodna statistika*, Zagreb : Vlastita naklada, 1914., 80 str.

1915.

Jelenić, Julijan, *Kultura i bosanski franjevci*, sv. II., Sarajevo : Prva hrvatska tiskara „Kramarić i M. Raguz“, 1915., XII + 603 str.

⁴⁷ Pseudonim Paje Kujundžića, hrvatskog svećenika iz Bačke (Subotica, 15. V. 1859. - Subotica 10. X. 1915.).

Literatura:

- Bilić, Anica. 2010. Stjepan Adžić (1730. – 1789.), vjerski pisac u stoljeću prosvjećivanja i hrvatski latinist u „galantnom“ stoljeću. *Prozna djela / Bilić, Anica (ur.). Drenovci : Duhovno hrašće.* 155-184.
- Catalogus bibliothecae Hungaricae Francisci Com. Széchényi: tomus II, Scriptorum Hungarorum et rerum Hungaricarum typis editos complexus, A.-L., Sopronii : Typis Siessianis, 1807., 615.*
- Csáky, S. Piroška; Kókai, Sándor. 2006., *Az Írás szavai szerint“: alcím: A Délvidék egyházi jellegű kiadványainak bibliográfiája 1815-2000*, Újvidék : Forum Könyvkiadó. 303.
- Jurić, Šime, et al. [2011], Bibliografija hrvatskih latinista, elektronska verzija (<http://www.ffzg.unizg.hr/klafil/croala/cgi-bin/navigate.pl?juric.2>).
- Kujundžić, Ivan. 1968. *Izvori za povijest bunjevačko-šokačkih Hrvata*, Zagreb : Matrica hrvatska. 95.
- Kujundžić, Ivan. 1969. Bunjevačko-šokačka bibliografija : prilog kulturnoj povijesti bunjevačko-šokačkih Hrvata. *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.* Knj. 12. 667-769 str.
- Kukuljević Sakcinski, Ivan. 1860. *Bibliografija hrvatska: Tiskane knjige*, dio 1, Zagreb : Brzotiskom Dragutina Albrechta.
- Petrik, Géza i Szilágyi, Sándor. 1888.–1892. Magyarország bibliographiája, 1712-1860: könyvészeti kimutatása a Magyarorszában s hazánkra vonatkozólag külföldön megjelent nyomtatványoknak, 1-4. köt., Budapest: A. Dobrowsky.
- Pranjković, Ivo. 2007. Slovoпись i pravopis fra Jeronima Lipovčića, *Studia Slavica* 52 (1-2): 357-362.
- Sekulić, Ante. 1981. Lik zaboravljena velikana. *Obnovljeni život* 36 (5): 437-453.
- Sekulić, Ante. 1998. Misli i primisli o novijim bibliografijama bačkih Hrvata. U: *Korabljica* 4: 154-165.
- Šafárik, Pavel Jozef. 1864. Geschichte der südslawischen Literatur: aus dessen handschriftlichem Nachlasse. Prag : Verlag von Freidrich Tempsky.
- Šafárik, Pavel Jozef. 1865. Geschichte der illirischen und kroatischen Literatur. Aus dessen handschriftlichem Nachlasse. Hrsg. von Josef Jireek. Prag : Verlag Freidrich Tempsky, 382.
- Žigmanov, Tomislav. 2005. Prilog prikupljanju bibliografske građe za povijest Hrvata u Vojvodini od 1990.-2002. *Časopis za suvremenu povijest* 1: 205-224.
- Žigmanov, Tomislav. 2012. *Izazovi – sabiranje, sumjeravanje, tumačenje : studije i ogleđi o knjiškim i književnim temama hrvatskoga istočnoga zagraničja*, Pećuh-Osijek-Subotica: Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj, Udruga Oksimoron i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.
- Žigmanov, Tomislav i Bara, Mario. 2010. Prinosi za bibliografiju radova o vojvođanskim Hrvatima od 1990. do 2008. – članci i radnje u časopisima, zbornicima i godišnjacima. *Godišnjak za znanstvena istraživanja ZKVH-a* 2: 253-280.

Summary

Sources of the history of Croats in Vojvodina – monographic publications until 1918

This paper provides the list of monographic publications published from the earliest times - from the beginning of XVI century to the end of 1918, with the contents important for the history of Croats in Vojvodina. The authors attempted to record the books that thematise directly and thoroughly certain segments of history pertaining to any sub-ethnic group of Croats in Vojvodina, then those that contain integral parts of the cultural heritage of Croats from Vojvodina, first and foremost related to folk literature; books containing the earliest versions of the linguistic works are also included, as well as children's primers, since we believe them to be important sources both for the history of linguistics and the history of education; in the end, this list records released rules of Croatian cultural associations, and works published for special occasions.

Keywords: bibliography, history, monographic publications, Croats, Vojvodina